

EVOLUȚIA MORTALITĂȚII PRIN TUBERCULOZA ÎN EUROPA, ÎN ULTIMA 100 DE ANI

Ioana Velichi, N. Velichi

Fiziologia, 1963, 3: 257—269.

Bazindu-se pe datele statistice apărute în diferite țări ale Europei, autorii studiază evoluția mortalității prin tuberculoză. Datele din prima jumătate a secolului al XIX-lea sînt relatate numai cifric, deoarece, după părerea autorilor, ele nu pot fi interpretate statistic, pe de o parte din cauza incertitudinii cauzelor de deces, iar pe ce altă parte din cauza evaluării aproximative a numărului populației. Ca urmare a posibilităților de diagnostic din ce în ce mai bune și a unei înregistrări mai exacte a frecvenței tuberculozei, între 1850 și 1900 în unele țări se constată o creștere aparentă a mortalității, iar în altele situația rămîne staționară.

Perioada cuprinsă între 1901—1951 conține 4 intervale caracteristice:

1. *Epoca 1901—1913* se caracterizează prin măsuri minime de combatere a tuberculozei. Cu toate acestea scăderea medie este de 26%, indiferent de endemiile și condițiile social-economice și sociale din diversele țări.

2. *Primul război mondial* este a doua epocă ale cărei consecințe se cunosc bine. Mortalitatea prin tuberculoză ce se observă după primul război mondial se datorește gripei pandemice.

3. *Epoca 1925—1937* se caracterizează prin dezvoltarea armamentului antituberculos, deci a acțiunilor de combatere: înființarea de dispensare și a unui mare număr de paturi spitalicești, atenția acordată sărurilor de aur și colapsoterapiei medicocirurgicale. Totuși scăderea mortalității este în medie numai de 33%, adică abea cu 7% mai mult decît între 1901 și 1913.

4. *Al doilea război mondial* este considerat în general „mai benign” decît primul în ce privește endemia tuberculoasă. Autorii susțin că această opinie este greșită, deoarece al doilea război mondial a provocat distrugerii însoțite de dezastru economic mai mari decît primul război și armamentul antituberculos pe care l-a folosit a fost incomparabil superior. Cu toate acestea, revenirea mortalității tuberculoase la nivelul antebelic a durat mai mult, ca după primul război mondial. Este interesant de menționat că Danemarca, Suedia și Norvegia, deși situate în condiții politico-economice diferite, prezintă totuși o evoluție similară a mortalității tuberculoase, staționară și chiar în scădere, deosebită de situația din restul țărilor europene. Autorii atribuie acest fapt vaccinărilor de B.C.G. în masă.

Epoca dintre 1952—1958 este prezentată separat, dat fiind că după introducerea hidrazidei și o dată cu dezvoltarea procedurilor chirurgicale se constată o scădere considerabilă a mortalității prin tuberculoză, în medie de 49%.

Este surprinzător că, exceptând perioadele de război, în intervalul dintre 1851—1952 se constată în toate țările o diminuare continuă și uniformă a mortalității tuberculoase, independent de măsurile luate pentru combaterea acestei boli și de dez-

voltarea mijloacelor corespunzătoare acestui scop. Cauza constă în aceea că înmulțirea considerabilă a populației a diminuat pretutindeni indicii de mortalitate.

Autorii ajung la concluzia că metoda actuală de studiere a mortalității nu este adecvată pentru aprecierea eficienței luptei antituberculoase, deoarece nu reflectă în mod fidel rezultatul diferitelor modificări ce intervin.

Mărta Bors

